ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα) της 26ης Σεπτεμβρίου 1996 *

Στην υπόθεση C-79/95,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την Blanca Rodriguez Galindo, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου της Ισπανίας, εκπροσωπουμένου από τον Alberto José Navarro González, γενικό διευθυντή της υπηρεσίας κοινοτικού νομικού και θεσμικού συντονισμού, και την Gloria Calvo Diaz, abogado del Estado, της νομικής υπηρεσίας του Κράτους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Ισπανίας, 4-6, boulevard E. Servais,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, μη θεσπίζοντας τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς

— την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (ΕΕ L 183, σ. 1),

— την οδηγία 89/654/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας (ΕΕ L 393, σ. 1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

— την οδηγία 89/655/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους (ΕΕ L 393, σ. 13),

— την οδηγία 89/656/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία (ΕΕ L 393, σ. 18),

— την οδηγία 90/269/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1990, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας κατά τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κινδύνους ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων (ΕΕ L 156, σ. 9),

— την οδηγία 90/270/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1990, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης (ΕΕ L 156, σ. 14), και

— την οδηγία 90/394/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία (ΕΕ L 196, σ. 1),

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις οδηγίες αυτές,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. N. Κακούρη, πρόεδρο τμήματος, G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray (εισηγητή) και H. Ragnemalm, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Ιουνίου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 16 Μαρτίου 1995, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, μη θεσπίζοντας τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς

— την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (ΕΕ L 183, σ. 1),

— την οδηγία 89/654/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας (ΕΕ L 393, σ. 1),

— την οδηγία 89/655/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους (ΕΕ L 393, σ. 13),

— την οδηγία 89/656/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία (ΕΕ L 393, σ. 18),

— την οδηγία 90/269/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1990, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας κατά τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κινδύνους ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων (ΕΕ L 156, σ. 9),

— την οδηγία 90/270/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1990, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης (ΕΕ L 156, σ. 14), και

— την οδηγία 90/394/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία (ΕΕ L 196, σ. 1),

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις οδηγίες αυτές.

2 Η Επιτροπή υπενθυμίζει εκ προοιμίου ότι, δυνάμει του άρθρου 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, οι οδηγίες δεσμεύουν κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνονται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνουν την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.

3 Στη συνέχεια, υπογραμμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 5 της ίδιας Συνθήκης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται επίσης να λάβουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Συνθήκη ή από πράξεις των οργάνων.

4 Η υποχρέωση αυτή που απορρέει από τη Συνθήκη υπενθυμίζεται, εξάλλου, ρητώς στο άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/391, στα αντίστοιχα άρθρα 10, παράγραφος 1, των οδηγιών 89/654, 89/655 και 89/656, στο άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/269, στο άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/270 και στο άρθρο 19, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/394, που προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με τις οδηγίες αυτές το αργότερο ως τις 31 Δεκεμβρίου 1992 και ότι ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή για τη θέση σε ισχύ των διατάξεων αυτών.

5 Το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί την προσαπτόμενη παράβαση, επισημαίνει όμως ότι ένα σχέδιο νόμου για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο όχι μόνον της οδηγίας 89/391, αλλά και άλλων επίσης οδηγιών, όπως των οδηγιών 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων (ΕΕ L 348, σ. 1), 94/33/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1994, για την προστασία των νέων κατά την εργασία (ΕΕ L 216, σ. 12), και 91/383/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1991, για τη συμπλήρωση των μέτρων που αποσκοπούν στο να προλάβουν τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εργαζομένων με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου ή με σχέση πρόσκαιρης εργασίας (ΕΕ L 206, σ. 19), κατατέθηκε από την κυβέρνηση και δημοσιεύθηκε στο *Boletín Oficial de las Cortes Generales* της 12ης Ιανουαρίου 1995 με τον τίτλο «Proyecto de Ley de Prevención de Riesgos Laborales».

6 Κατά το Βασίλειο της Ισπανίας, από τη στιγμή που θα ψηφιστεί ο νόμος για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 89/391, οι οδηγίες 89/654, 89/655, 89/656, 90/269, 90/270 και 90/394 θα εφαρμοστούν μέσω βασιλικού διατάγματος, με επιφύλαξη των ήδη ισχυουσών διατάξεων.

7 Με έγγραφο της 16ης Νοεμβρίου 1995, το Βασίλειο της Ισπανίας διαβίβασε στο Δικαστήριο αντίγραφο του νόμου 31/95 για την πρόληψη των κινδύνων κατά την εργασία, της 8ης Νοεμβρίου 1995, ο οποίος, κατόπιν της δημοσιεύσεώς του στο *Boletín Oficial del Estado* αριθ. 269, της 10ης Νοεμβρίου 1995, και με έναρξη ισχύος του την επομένη, συνιστά μεταφορά της οδηγίας 89/391 στο εσωτερικό δίκαιο.

8 Με έγγραφο της 15ης Φεβρουαρίου 1996, η Επιτροπή παραιτήθηκε από την προσφυγή της όσον αφορά την οδηγία 89/391.

9 Εν τούτοις, διατήρησε τις αιτιάσεις που αντλούνται από την παράλειψη μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας προθεσμίας των οδηγιών 89/654, 89/655, 89/656, 90/269, 90/270 και 90/394 και ζήτησε από το Δικαστήριο να καταδικάσει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.

10 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι, το Βασίλειο της Ισπανίας, παραλείποντας να λάβει εντός της ταχθείσας προθεσμίας τα αναγκαία νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα για να συμμορφωθεί προς τις οδηγίες 89/654, 89/655, 89/656, 90/269, 90/270 και 90/394, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, παράγραφος 1, των οδηγιών 89/654, 89/655 και 89/656, από το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/269, από το άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/270 και από το άρθρο 19, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/394.

Επί των δικαστικών εξόδων

11 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Το Βασίλειο της Ισπανίας, παραλείποντας να θεσπίσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας τα αναγκαία νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα για

να συμμορφωθεί προς τις οδηγίες 89/654/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας, 89/655/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους, 89/656/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία, 90/269/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1990, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας κατά τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κινδύνους ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων, 90/270/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1990, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης, και 90/394/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10, παράγραφος 1, των οδηγιών 89/654, 89/655 και 89/656, από το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/269, από το άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/270 και από το άρθρο 19, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/394.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.

Κακούρης Mancini Kapteyn

Murray Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Σεπτεμβρίου 1996.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

K. N. Κακούρης